

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neînscrise nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsebet-körsut).
Prețul inserațiilor: o serie
germond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nul colector.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserațiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 170.

Brașov, Miercuri 1 (14) August

1907.

Aiurări șoviniste clujene.

Au fost mari căldurile zilele aceste și la noi în Ardeal. Nu ne mirăm așadar de aiurările șoviniste ale ziarului „Erdélyi Hirlap” din Cluj asupra așa ziselor „nisuințe ale irendentei Valahilor din patrie și din afară”. Năcazul cel mare al celor dela numite foaie l’au pricinuit știrile răspândite privitor la apropiata întrunire a unor conferențe politice române la Sibiu. Atâta le trebuie compatrioților al Bulgariei limbă maghiară din Ardeal Ungaria, că undeva să adună „Vaprin R” pentru ca să capete frigurile nădăd să vadă jur împrejur numai trădare și prăpastie. Friguri incubate la noi în Ardeal din vremuri vechi.

Astfel voinicoșii păzitori din „turnul de veghie” au dat alarm în numărul de Sâmbătă al foaiei lor, că „Valahii” vor să conchieme o adunare, un fel de „dietă valahă” la Sibiu. Se ciudesc cum de tocmai acum când acești Valahi au club politic, când pot rosti toate nebuniile în parlament și pot să inzulte acolo pe față națiunea maghiară, cum de tocmai acum umblă să aranjeze o adunare electorală la Sibiu? „Până când erau în pasivitate”, zice ziarul din chestiune, „mai avea înțeles să se adune la câte-o conferență, dar acum? — Gravaminele naționale valahe nu sunt azi la ordinea zilei, acum ștreberii politicei croate își câștigă renume și bagă în mizerie naționalitatea lor. De ce le trebuie dar „Ienicerilor” adunare la Sibiu? Aceasta e prima întrebare care preocupă pe cei dela „Erdélyi Hirlap”. „A doua”, zic ei, este:

„Ce au apucat pe politicianii români, ca să se plimbe prin Ungaria cu automobilul, să ia parte aici la adunări politice, să dea sfaturi, să țină toasturi, să serbeze și să fiesărbătoriți, cum s’a întâmplat zilele acestea la Băsești, apoi să dispară, pentru-ca earăși să iasă la iveală în automobil ici și colo”.

„Intr’aceea foile valahe din Ardeal scriu cu mare ostentațiune despre excursiunile părechei regale ro-

mâne. Acum regele Carol e în Brașov, curând după aceea prințul de coroană, apoi regina și principesa de coroană, regele și fiul principelui de coroană, miniștrii și prinții străbat ca turiști Ardealul de la un capăt la celălalt. Dintr’odată friguri turistice au cuprins toată România mănându-i în interiorul Ardealului”.

Cuvintele acestea le redăm întocmai cum le folosește foaia șovinistă clujană. Ce o fi asta? se întreabă ea, și-și răspunde că toate le-ar pune la cale „partidul conservator, care a ajuns acum la guvern”, folosindu-se de vechile apucături de a abate atențiunea Românilor din regat dela relele interioare ce bântue acolo, lansând „cauza ardelenească a fraților de dincolo și de peste hotare”. Sărmanul autor! De marea năbușală ce l’a ajuns, nu mai poate face distincțiune între partidul conservator și liberal din România și le confundă pe amândouă. De aici însă putem conchide la valoarea ce-o are toată sdrughăiala nesăbuitului de la „Erdélyi Hirlap”.

El a descoperit țânta: Ienicerii valahi lucrează cu calcul în contra patriei lor făcându-se uneltele unei clici politice din Balcani, care exploatează în folosul ei toată cauza maghiară-valahă. De aceea au adus în discuție adunarea dela Sibiu despre care știu dinainte că va fi oprită ceea-ce le va da însă privilegiu de a se plânge iarăși de asuprire. — Și așa mai departe, un lanț întreg de absurdități una mai mare ca cealaltă.

Eată cum se îngrijesc șovinistii de la Cluj și din toate părțile de ceea ce ar putea să aibă în gând „Valahii”. — Aceștia nici nu visează de „planurile valahe” ce le umblă prin cap șovinistilor unguri. Astăzi șovinistii lăfșesc știrea că adunarea valahă de aceea nu se ține fiind-că la convenirea din Băsești fruntașii români n’au putut să ajungă la nici o înțelegere.

Intr’aceea la Băsești n’a fost de față decât un singur deputat și n’a fost acolo nici o consfătuire politică, ci s’au ținut serbările culturale ale

Românilor sălăgeni, la care au venit cu automobilul și vre-o câțiva oaspeți fruntași din România.

Iată la ce se reduce toată pretinsa conjurațiune valahă. Dar ce să le faci șovinistilor, dacă n’au pace și sunt mereu torturați de reaua lor conștiință?

Kristoffy despre situație. Ziarul „Zeit” publică în numărul său de ieri o scrisoare a fostului ministru Kristoffy. În această scrisoare Kristoffy se exprimă nu tocmai favorabil asupra situației actuale politice. Coaliției nici prin gând nu-i trece, a zis Kristoffy, să realizeze reforma electorală, iar regele nu va aproba nici când garanțiile constituționale, cerute de ministrul Andrassy.

Situația în Croația. Oprirea mai multor adunări electorale convocate de deputații croații a produs mare agitație și senzație în cercurile coaliției sârbo-croate, care crede că aceste opriri a fost ordonate de banul Rakodezay la avizul guvernului ungar. Un funcționar al guvernului Croației a declarat unui ziarist, că numai în acele localități nu s’a permis și nu se permite ținerea de adunări, în cari se prevăd demonstrațiuni aranjate de aderenții partidului Starcevic. Guvernul ungar nu este de loc amestecat în aceasta chestiune.

Din Esseg se anunță, că fișpanul dimisionat Mihalovici și-a luat alaltăeri rămas bun dela corpul funcționarilor comitatului. Răspunzând la discursul viceșpanului Hocker, Mihalovici a spus că a demisionat, fiindcă Ungaria a violat pactul încheiat cu Croația și că la proximele alegeri pentru dieta Croației își va pune candidatura.

Politica balcanică a lui Aehrenthal. Lui „Münchener Allg. Ztg.” i-se scrie din Viena: Tot mai mult se latărește impresiunea, că dela venirea la oficiul de esterne a baronului Aehrenthal politica balcanică austro-ungară și-a luat un curs nou. Statele balcanice au fost împărțite mai înainte în două grupuri: România și Grecia, cu cari cabinetul din Viena era mulțumit și cari prin urmare erau tratați amical; Serbia și Bulgaria erau privite de sus în jos și lăsate să simță cum se cade disgrăția. De un an încoace lucrurile s’au schimbat. Deja în raporturile cu Serbia se vede aceasta, deși după grelele conflicte din ultimii ani încă nu s’a dobândit o înțelegere. Bulgaria însă a câștigat imediat și în mod vizibil prin noul curs al politicii austro-

ungare. Locul răcelei de mai înainte l’a ocupat o calmă schimbare de vederi: Puterea cea mare nu mai lasă pe statul cel mic să simtă preponderanța sa. — După aceasta înregistrează învoirea desființării capitulațiilor austriace în Bulgaria, primul pas al lui Aehrenthal, apoi primirea călduroasă a prințului Ferdinand la Ischl și numirea lui de proprietar al unui regim austro-ungar.

Foaia din München reamintește că o purtare analoagă a observat odinioară și ministrul de externe contele Andrassy față cu România și Regele Carol, pe atunci principe. Nu cumva pregătește Aehrenthal viitoarea avansare a prințului Bulgariei la rangul de Rege?

Darea de samă a deputatului Maniu.

(Coresp. spec. a „Gaz. Trans.”)

Azi, Duminică în 11 August n., și-a ținut darea de samă în Vinț-de-jos deputatul Dr. Iuliu Maniu. Aceasta dare de samă, având în vedere poziția ce o ocupă d-l Maniu în clubul naționalist din dietă și între deputații români, are o însemnătate deosebită.

Adunarea aceasta electorală, din care iubirea alegătorilor a făcut o splendidă sărbătoare națională, a avut în general un decurs avântat, despre care vin a vă comunica următoarele:

Un impozant banderiu de călăreți din mai multe comune, îmbrăcați cu toții în costum național, au eșit în frunte cu vântul Branga până la Alba-Iulia înru întâmpinarea simpaticului luptător național. Când strălucitul cortaj a ajuns în Vinț, unde câteva mii de Români așteptau sosirea d-lui Maniu cu nerăbdare, văzduhul răsună de o mare furtună de urale. Preotul I. Chirilă din Cârna îl întâmpină cu vorbe călduroase pe deputatul, încunjurat de Dr. Vlad, Dr. Bălan, avocatul Marciac cu soția etc.

Dr. Maniu răspunde, că primirea aceasta îi causează multă bucurie nu pentru persoana sa, ci pentrucă e un semn splendid al însuflețirii pentru idealurile, pe cari le reprezintă.

Deputatul cu însoțitorii săi trec la quartir, iar lumea se grămădește în jurul tribunei, unde bătrânul preot Man din Vinț deschide ședința și propune alegerea unei comisii de zece, care să-l cheme pe deputat în fața alegătorilor.

Intre aclamări entusiaste se avântă pe tribună deputatul Maniu și-și rostește darea de samă, pe care o redau în liniiamente generale.

FCILETONUL „GAZ. TRANS.”

Lui Grigorescu.

Se leagănă în pas agale
Un mândru car purtat de boi:
Te duc pe ne ’nturnata cale
Și ’s albi ca neaua amândoi.

Iar carul tău, cât e de mare,
E-acoperit de-un lăvicer,
Și munții ’nalți privesc din zare
Și drumul parcă urcă ’n cer.

Pe unde treci un vânt dă viață
Și ’mbină felurimi de flori,
Precum ți-se schimba la față
Paleta ’n sute de culori.

Uimit de farmec o clipită
De sus, păstorul legendar
Își lasă turma risipită
Privind cum trece mândrul car.

Și-acum când carul se oprește
Și plâng tângile ’n eco,

Natura parcă retrăește

Cel de pe urmă-al tău tablou.

(„Sămănătorul.”) * *

Ce este somnambulismul?

II.

Dar acum se naște întrebarea: cum de-și poate pierde cineva într’atât simțirea, încât să se dedea la ori-ce fel de activitate în timpul somnului fără a se trezi?

Aceasta-i o problemă, pe care știința încă n’a delegat-o. Se știe numai că sunt unele boli capabile de a amorți complet sau numai în parte sensibilitatea generală a corpului și sensibilitatea specială a unor anumite organe. Printre aceste boli ’avem în primul rând: histeria, apoi epilepsia, neurastenia, alienațiile mintale, alcoolismul etc. Ei bine, toate aceste boli pot să se însoțească de fenomene de somnambulism mai mult sau mai puțin accentuate și firește cea care provoacă mai des somnambulismul este histeria, fiindcă tot ea este cea mai puternică amorțitoare a sensibilității.

Din fericire histeria, sau mai bine

zis diferitele accese și fenomene histerice se pot azi vindeca relativ ușor prin hipnotism și prin urmare toate cazurile de somnambulism datorite histeriei, cad sub influența acestui tratament pe cât de curios pe atât de eficace.

Somnambulul histeric execută dormind tot ce ar putea executa fiind treaz, deosebirea este numai că el nu simte nimic și nu-și dă seamă de ceea-ce face. Gilles de la Tourette a fost cel dintâiu, care a comparat activitatea somnambulului cu cea a hipnotizatului și a stabilit echivalența acestor două fenomene, care a făcut posibilă vindecarea somnambulismului. Mai târziu marele Charcot a arătat principalele caractere ale somnambulismului histeric, frecvența lui la copii, influența eredității nervoase asupra mersului acestei boale și mai ales modul în care trebuie să se procedeze la tratarea și vindecarea ei.

De la el încoace somnambulismul se consideră nu ca o entitate morbidă, nu ca o boală de sine stătătoare, ci ca un simplu acces de histerie. Bolnavul, după câteva oare de somn, începe să se agite în pat, pronunță vorbe fără sens și fără șir, se scoală și comite diferite acte, cari par că

sunt cugetate. Astfel bolnavul de la Pantelimon deschidea fereastră și umbla pe ciubucurile zidirei, alți bolnavi se urcă pe strașina casei și merg în neștire cu o siguranță și cu o agilitate uimitoare, alții îndeplinesc o parte din ocupațiile lor de toate zilele, alții sunt în stare să comită delict și chiar crime. S’au văzut histerici, cari într’un acces de-somnambulism, au ucis mai multe persoane, fără să aibă nici o idee de grozava lor faptă.

Cel care scrie aceste rânduri a cunoscut un somnambul care altădată fusese vopsitor și care avea obiceiul de a se scula la miezul nopții, a lua din pod niște penzule și oale cu vopseli vechi și de a căror existență nimeni nu-și mai aducea aminte, și a se urca pe schellele unei binale, ce se construia la vre-o 300 metri depărtare de locuința lui, spre a măzgăli vre-o 15 minute acoperișul ca și când ar fi executat fosta lui meserie de vopsitor.

O dovadă evidentă că somnambulul nu simte, este că uneori se lovește, se tae, se răneste și el habar n’are, ba chiar rămâne foarte uimit a doua zi când se vede însăngerat la o mână, la un picior sau chiar la cap.

După ce spune că o ocazie ca cea de azi nu e numai pentru a da seamă de ce a lucrat în decursul unui an, ci și spre a lua puteri nouă pentru lupta din viitor, și spre a vedea, că oare ideile luptei mărețe din anul trecut aflatău răsunet în inimile acelor pentru cari s'au purtat aceste lupte, amintește cuvintele de ocară cu cari au fost întâmpinați în dietă cei ce lucrau nu numai pentru binele neamului lor, ci pentru bunăstarea tuturor neamurilor din țară.

Roagă apoi să se facă deosebire între programul măreț al poporului român și între ceea ce s'a putut face în anul trecut. — »Să țineți samă de aceea, că nu tot ce am vrut am putut, ci tot ce am putut am făcut. Și încă un lucru: Eu și când am cerut încrederea D-voastră n'am promis marea cu sarea, ci am promis că voi lupta din toate puterile mele pentru binele neamului românesc. Și astfel chiar de nu aducem acum izbânzi mari, nu rușinați stăm înaintea D-voastră, ci mândri că am lucrat cu dragoste mare, și vom face și pe viitor tot ce se poate pentru înaintarea neamului nostru.

În decursul anului n'am putut veni cu postulatele mari ale programului nostru național.

Declarăm însă din toată inima că suntem aderenți neclintii ai programului național din 1881, a cărui realizare cât mai apropiată o dorim.

Dar Majestatea Sa nu ne-a chemat deastădată să facem acele mari lucruri, ci

- 1) Să-i dăm cele de lipsă pentru administrarea statului, și
- 2) Să dăm drept egal tuturor cetățenilor acestei țări: să facem votul universal.

Natural că astfel stând lucrul, de astădată nu puteam umbra după alte lucruri, ci numai după următoarele:

- 1) Să arătăm țării și lumii întregi că nu suntem îndestulți cu starea de azi a lucrurilor, că n'avem drepturile, pe cari am fi în drept să le avem după legile frii omenești și dumnezeiești.
- 2) Să împiedecăm ca mai marii țării să aducă legi, cari să ne împiedece în dezvoltarea noastră. Și
- 3) Să aducem aminte puternicilor zilei că uită de a aduce legea votului universal.

La votarea banilor pentru trebuințele țării și a cătanelor am arătat, că banii, cari li dăm din șerparul nostru, nu numai că nu se folosesc pentru noi, ci împotriva noastră. Și au venit și Unguri, cari au zis: multe rele sunt, dar ne vom sili să le vindicăm. Dar făgăduiala asta nu s'a împlinit.

Noi am arătat în toate vorbirile noastre, că nu voim nimic stricacios, ci ca toate popoarele țării, fiind egal îndreptățite, să trăiască în pace laolaltă.

Ministrii însă, după ce s'au văzut strânși cu ușa, în loc de a ne răspunde cinstit, l'au pus pe Andrassy să facă într-o vorbire din alb negru, și din negru alb: el a zis că poporul român e tare îndestulit (Strigăte: Minciună!) numai deputații sunt răi, că seduc poporul (strigăte de indignare). A vorbit d-l ministru Andrassy întocmai cum a vorbit lupul atunci, când se tânguia, zicând: imi plac oile, că ele's bune și îndestulite, numai cu ciobanii și cu câinii nu mă pot împăca (Așa-iiii!)

Noi chiar și la vorbirea asta ne-am silit să-i răspundem cuvințios stăpânirii. Cetiți răspunsurile date de Dr. Vlad, Goldiș, Vaida și veți vedea ce sus stăm noi, ce sus stă adevărul față de ei, față de minciună.

Adevărat că ne-a fost greu să lăsăm să i se deie bani unui guvern ca cel de azi, și ne-a fost greu nu pentru că credeam doar că se poate ținea statul fără bani; dar i-am dat, pentru că Majestatea Sa a zis: să-i dați banii de lipsă guvernului meu, că eu apoi li voi sili să dea drept tuturor de a conlucra la legi. Drept aceea nu vă făcurăm și nu vă facem piedecă, d-lor miniștri, ca să nu zăboviți!

Urmează acum în vorbirea mea o parte dureroasă pentru noi toți, cari ținem sfintele tradițiuni ale neamului nostru: e vorba despre legea școlară a lui Apponyi.

Legea aceasta a stărnit în noi toți cele mai grele nedumeriri, că toți am înțeles că vrea să ne pună o piedecă tirană înaintea culturii noastre. Drept aceea noi deputații n'am șovăit nici decum de-a ne lupta din toate puterile împotriva ei. Știți D-voastră prea bine cum săptămâni de-arândul am vorbit, umplând câte-o zi întreagă cu câte-o vorbire; dar n'am putut răzbi; eram abia 25 față de 415 vrăjmași.

Vina acestei neisbânzi cade în mare parte și asupra Românilor din țara întreagă: dacă fiecare cerc electoral s'ar fi purtat așa frumos, așa românește, ca cercul Vințului, am avea nu 15, ci cel puțin 50

de deputați, și dacă ar fi trimis și ortacii noștri Slovaci, după cum s'ar cuveni, vre-o 40, Sârbii vre-o 30 și Sașii vre-o 30, atunci vre-o 150 de bună samă am fi putut împiedeca lovitura aspră ce ni s'a dat.

Iubiți cetățeni!

Nu așteptați dela mine să vă descriu cu deamăruntul luptele ce le-am purtat anul trecut, pentru că zile întregi ar trebui să vă vorbesc neîntrerupt; vorba e să vedeți din câte vi-le spun cu ce greutăți mari am avut să luptăm anul întreg. Știu că cei mai mulți veți fi cetit din foile noastre românești acele vorbiri, în cari e depus credeul nostru național, iar cei cari nu știu ceti vor fi alergat la vecinul ca să afle despre lupta noastră. Repet: dacă n'am putut aduce rezultatul dorit, vina e a acelor mii de alegători, cari au dat votul lor vrăjmașului (Rușine să le fie!) Să sperăm că pe viitor fiecare Român se va ridica cu conștiință spre a-și pune pieptul pentru neam.

Al doilea lucru ce am avut să-l facem, a fost să-i silim să vie înainte cu legea pentru votul universal.

A promite și a face sunt două lucruri. Omul de omenie promite numai ceea ce crede, că va putea împlini. Koșutișii, Poporalii, Constituționali, adică partidele ungurești, s'au legat să facă multe lucruri. Când însă s'au văzut ajunși la oala cu carne și-au zis: »Mă ar fi mai bine să nu facem votul universal. Cu vama și cu comanda nemțească vom mai face ce vom face, dar dacă vom aduce votul universal va ajunge poporul la putere, și atunci ce va mai fi de noi?»

Noi ne-am dat silința să constrângem guvernul să aducă legea aceasta. Silit de noi și de aceea, că în Austria s'a introdus votul universal, ministru-președinte a zis că se va face. Ei, dar cum se va face? Unii cer, ca numai cei ce știu scrie și ceti ungurește să poată vota, alții mai domoli cer numai să știe scrie în limba maternă. Apoi, e bine și frumos să ști scrie și ceti, dar precum darea nu să cere numai dela cei ce știu scrie și ceti, ci dela toți, așa și drepturi să nu li-se deie numai acestora, ci tuturor.

Mai departe arată deputatul cum cei dela putere cred, sau se fac a crede, că numai deputații, preoții și câțiva cărturari sunt neîndestulți și cer drepturi, nu și poporul. (Cuvintele acestea sunt primite cu vii proteste.)

La întrebarea că ce e de făcut în viitor deputatul răspunde, că cine are drepturile nu le dă de milă din mână, ci numai dacă i-se cer cu stăruință și putere. Puterea statului o deține acum o tovrășie politică. Ear cei cari sunt neîndestulți cu starea lucrurilor trebuie să ceară ei puterea. Față de cei puternici stă dar ceata celor nedreptății. Astfel fiind e lucru firesc să ne apropiem de aceia, cari luptă pentru drepturile muncitorilor.

Să fim în curat cu socialiștii. Acest partid are vederi, cari de fel nu se potrivește cu ale noastre, dar au și unele postulate însemnate, pe cari le mărturisim și noi, precum e *votul universal*, libertatea presei și aceea a cuvântului. În lucrurile acestea noi, fără să facem contract cu ei, fără să ne amestecăm cu ei, mergem alături de ei. Suntem ca acei 2 frați, cari au moștenit dela părinți o moșie, pe care au împărțit-o în 2 părți. Dar împărțeala s'a întâmpiat așa, că unul nu avea cale, ci trebuia să treacă tot peste câmpul celui-lalt, așa încât trăiau tot în vrăjă. Odată însă a venit Murășul și a început a rupe și spăla din malul moșiei lor, iar ei, fără de a face vre-un contract, au început a întări împreună malul. Așa noi cu socialiștii: au venit bărbații politici, cari ne tăgăduiesc drepturile, deci ne împreunăm pentru o mai aprigă luptă.

Și suntem siguri, că până va avea Românul virtuțile mari, cari le are: iubirea de Dumnezeu, de neam și de moșie, partidul socialdemocrat nu va fi primejdios pentru noi.

Fraților!

Majestatea Sa a zis cătră noi: acum am câteva lucruri mai urgente, apoi va veni votul universal la rând. După ce s'au isprăvit lucrurile acelea, ușor am fi putut zice: acum nimic mai mult fără votul universal. Dar miniștrii au zis, că ei încă vreau să-l facă, dar dă mult de lucru, să mai așteptăm până la toamnă. Eu, fraților, cred că a aduce o lege, în care să se spună că tot omul are drept de alege, nu e lucru greu, dar a face o lege întortochiată, cum vroau ei pe semue s'o facă, e greu.

Dar veți întreba, ce aveți de gând să faceți? Eu răspund, că dacă vreți și D-voastră, vom zice la toamnă: acum s'a gătat cu atâta vorbă goală. Noi, deputații cari luptăm pentru drepturile popoarelor,

nu vom mai lăsa alle legi, până ce nu se va aduce legea votului universal, căci noi avem convingerea, că parlamentul de azi nu reprezintă popoarele acestei țări. Cum că nu reprezintă voința țării, ne arată și aceea întâmplare rușinoasă și dureroasă, că am fost huiduiți cu sute de vorbe de ocară. Pututu-s'ar fi întâmpla asta, dacă ei ar fi reprezentat popoarele țării? Atunci de bună samă ei nu ne-ar fi huiduit pe noi, pe cari ne-au trimis aceste popoare în dietă.

Dar ei nu sunt ai poporului, ei sunt de aceia, cari vreau să țină țara tot în starea destrăbălată de astăzi. De aceea au început a se certa cu toată lumea, a ne pâlmu pe noi cu legea lui Apponyi, iar mai pe urmă pe Croați. Sperăm însă că poporul se va sili pe viitor să trimeată bărbați vrednici în casa țării.

După ce apoi spune că întotdeauna și-a dat silința să fie expresiunea adevărată a dorinței alegătorilor; că ar fi foarte nefericit, dacă ar fi folosit rău încrederea pusă în dânsul; după ce le mulțamește, că au venit să-i asculte cuvintele, cari însă nu sunt în stare să-i tălmăcească măreția sentimentelor,—ii roagă să spună tuturor celor de acasă, ca să-l păstreze în dragostea lor, să le spună voie bună, sănătate și dorințe bune și li roagă să ție la credeul neamului românesc: la iubirea de Dumnezeu, de neam și de moșie, căci numai acesta pot da neamului nostru țaria temută.

Urmează la cuvânt Dr. Vlad.

Aclamat de mulțime el arată inconsecvența partidelor maghiare. Arată cum tocmai un dușman înversunat al votului universal, ministru Andrassy a primit cărma sub condiția, că va introduce votul universal; astfel a ajuns capra să păzească curechiul (varza.)

Dar dacă li cere Majestatea Sa, și li vrea poporul, trebuie să se introducă. Și atunci se va aduce țara în ordine.

Termină recomandând pe Dr. Maniu.

Președintele dă apoi cuvântul doctorului Ioan Bălan, profesor la teol. din Blaj, care arată într-o vorbire plină de avânt poetic drepturile poporului nostru și semnele, cari li îndreptătesc la un viitor frumos. Această frumoasă vorbire ar fi bine să se publice în broșură ori măcar în vre-o foaie populară, căci în ea mi se pare bate puternic continuitatea ideilor mărețe și a sentimentelor de o putere elementară, ale lui Bărnăuțiu.

Președintele adunării propune apoi să se aleagă prezidiul cercului electoral național, iar părintele Nic. Munteanu din Heneg propune, iar poporul aclamează prezidiul, care se compune din 10 prezidenți, 10 viceprezidenți și un secretar general.

După ce apoi d-l Tit Liviu Albini din Cut mulțamește prin cuvinte bine gândite deputatului, ce poartă o luptă așa de grea pentru neamul său, părintele I. Chirilă din Cârna cetește următorul proiect de rezoluție primit cu unanimitate:

»Alegătorii și poporul din cercul Vințului de jos, ascultând darea de samă a deputatului Dr. Maniu și a colegilor săi, aproabă întru toate ținuta deputatului său, și a celorlalți deputați naționaliști din dieta țării; le mulțamește, și-i roagă să poarte și pe mai departe lupta în contra sistemului de astăzi, și mai ales pentru votul universal.

Propune apoi să i să trimită câte o scrisoare președ. partidului național Gh. Pop de Băsești și președintelui clubului naționalist Dr. T. Mihali.

După aceste președintele adunării, mulțumind poporului pentru dragostea ce a arătat-o față de harnicul conducător Dr. Maniu, încheie ședința.

A urmat apoi banchetul la »Două Pistoale«, unde s'au ridicat toast pentru alegători, pentru deputați, pentru pressă, etc.

În general vorbind, decursul entuziasmat al acestei adunări li dă dreptul să zici, că a fost doar una dintre cele mai impozante din țara întreagă.

A. D.

Cronica din afară.

Papa și demonstrațiile anticlericale. — »Corriere d'Italia« anunță o protestare a papei în contra agresivilor îndreptate de o vreme în contra clericilor, cari au fost siliți în mare parte să ceară permisiunea de a purta arme.

Incidentul turco-persan. »Politische Correspondenz« primește următoarea comunicare din partea ambasadei imperiale turcești: Ziarele au comunicat în zilele din urmă în baza unei telegrame din Teheran știrea, că trupele turcești au violat teritoriul persan, atacând satul Urmia și maltratând populația. Față de această știre

suntem imputerniciți a declara că trupele s'au mărginit la menținerea ordinii și liniștii, turburate de bande persane. Autoritățile declară că 300 de persani au năvălit în comunele Terkuvar și Beradosta, pe cari le-au incendiat. Populațiunea a fost silită să se refugieze în munți. Cu toată prezența garnizoanei turcești, trupele au fost silit să respingă banda, care se încerca să treacă pe teritoriul turcesc. În luptă au căzut 30 membri ai bande, între cari 17 armeni.

O circulară a Porței. Poarta a adresat o notă circulară reprezentanților săi pe lângă marile puteri, arătând ceea ce a făcut pentru justiție în Macedonia și declarând că nu poate accepta reforme venind din afară.

Chestiunea polonă. — Față de articolul unui ziar parisian, cum că întrevăderea de la Swinemunde a contribuit la înăsprirea legilor în contra Poloniei rusești, se comunică din Berlin în mod officios următoarele: În această știre sunt zvonuri lipsite de ori ce teme, cari au început să pătrundă și în presa germană. În cele trei state imperiale există o chestiune polonă, care se rezolvă de fiecare stat, după principiile și punctele de vedere ale statului interesat, dar între cei trei împărați nu există o chestiune polonă asupra căruia să fie necesară o înțelegere.

Un toast rus în onoarea armatei franceze. La dineul oferit la Krasnoje-Selo în onoarea șefului de stat-major Brun cu prilejul plecării sale, marele duce Nicolae, reprezentând pe țara toată pentru amica și aliata armată franceză.

Evenimentele din Casablanca. Un vapor sosit din Casablanca la Tanger anunță că crucișătoarele franceze continuă să bombardeze satele de prin împrejurimea portului Casablanca.

În vederea evenimentelor din Maroc, colonelul Müller, inspector general al poliției marocane, care se află în concediu la Berlin, se va reîntoarce la Tanger în cursul săptămânei viitoare.

Reorganizarea guvernului coreean. Din Seul se anunță că în scopul reorganizării guvernului coreean trei membri ai statului major al marchizului Ito au fost numiți vicepreședinți în trei departamente ale statului coreean. Marchizul Ito împreună cu opt membri ai administrațiunii Coreei, Japonezi și coreeani, au plecat la Chemulpo de unde se vor duce la Tokio, Generalul Hasegawa a fost numit resident general al Japoniei.

Invențiuni și descoperiri românești.

Ziarul »Universul« primește din Câmpina următoarea corespondență:

V'am scris mai zilele trecute ceva despre rادیu și despre cercetările asidue ale d-lui dr. Hurmuzescu, fost secretar general al ministerului cultelor și profesor la universitatea din Iași și am văzut cu plăcere că mai toate ziarele au reproduș notia.

D-l profesor Hurmuzescu s'a instalat acum aici în Câmpina, unde și-a adus aparatele. De zece zile lucrează ocupat de dimineața până seara numai cu asistentul său d-l T. Porucic. Societățile petrolifere i-au pus la dispoziție toate ce-i trebuie pentru experiențe.

Vă trimit câteva detalii asupra senzaționalei descoperiri, ce a făcut o ilustrul nostru fizician dr. Hurmuzescu, asupra prezenței »radiului« în petrolul român. Dau aci amănunțele pe care mi le-a dat d-l Teodor Porucic, asistentul d-lui dr. Hurmuzescu.

»Radioactivitatea petrolului român poate să fie o proprietate a lui proprie, dar poate să fie și o proprietate indusă; în acest din urmă caz radioactivitatea sa, petrolul român și-o datorește contactului îndelungat al petrolului cu vr'un minereu radioactiv în sânul pământului. Minereurile radioactive își datorează radioactivitatea fie radiului, fie poloniului sau actiniului sau altui element radioactiv. În petrolul român poate să fie unul sau mai multe din aceste elemente. Aflarea lor de sigur că va fi obiectul studiului d-lui prof. Hurmuzescu. Actualmente d-sa se ocupă cu chestiuni de alt ordin. Experiențele se fac cu un aparat special, inventat de însuși d-l Hurmuzescu.

Nicic din rezultatele aflate nu se poate încă da publicității până ce d-l profesor nu va publica ei însuși o dare de seamă asupra rezultatului cercetărilor făcute...

Cu privire la rادیu, d-l Porucic mi-a dat următoarele amănunte:

»Până acum în toată lumea s'a extras ceva mai mult de 9 grame radiu și în vânzare s'a pus cu 200.000 până la 500.000 lei gramul.

Se extrage radiul dintr'un minereu numit Pechblenda, care minereu e foarte bogat în elemente. Radiul e unul din elementele rari, cari se găsesc cu mare greutate în natură, tot așa e: didim, poloniu, lantan etc. Prezența radiului pare a fi în legătură cu »heliu«.

D-l inginer Beldiman fiul d-lui Beldiman, ministrul nostru plenipotențiar la Berlin, experimentează de câteva zile la sondele din Câmpina un nou sistem de sondaj »Beldiman«. La acest sistem motorul e la capătul prăjinei, funcționând astfel în fundul sondei prin un sistem hidrolic. D-l Beldiman a răușit a căpăta cu aparatul d-sale 240 lovituri pe minut, arătând prin aceasta superioritatea aparatului față de cele existente, cu cari nu se pot căpăta decât 120 lovituri.

STIRILE ZILEI.

— 31 Iulie v.

Noua linie telegrafică Budapesta—Constantinopol. Zilele acestea va avea loc, cu mare solemnitate, deschiderea noii linii telegrafice directă Budapesta—Constantinopol. Prin noua linie s'a înființat o legătură directă prin Ungaria până la Fao lângă golful persic și prin urmare ea constituie o importantă legătură a Angliei cu Asia mică și India, legătură care până acum se făcea prin alte State.

„Asociațiune culturală“. Sub acest nume un grup de literați și poeți români au ținut Sâmbăta trecută la Azuga o șezătoare literară. D-l Ioan Scurtu a vorbit despre elementul românesc în literatura noastră și d-nii St. Iosif, M. Sadoveanu și Dem. Anghel au făcut diferite lecturi literare din lucrările lor. D-l geolog Murgociu a vorbit despre frumusețea pământului, ilustrându-și conferența prin numeroase proiectiuni.

Aniversarea Papei. În 9 a luni curente s'a serbat în Vatican prima aniversare a încoronării actualului Papă Piu IX. S'a celebrat un *Te Deum* în capela sextină. Au fost de față Papa, numeroși cardinali, corpul diplomatic, demnitarul curții papale, întreaga nobilitate română, precum și 2000 de invitați, între cari mai mulți străini. După slujba, care s'a terminat la 11 $\frac{1}{2}$ ore, Papa s'a retras în apartamentele sale.

Dela consulatul român din Budapesta. Consulul general al României la Budapesta, d-l Derusi, a plecat într'un concediu de două luni. Cu girarea afacerilor a fost însărcinat secretarul consulatului, d-l Augustin Paul.

„Legea școlară“. Sub titlul acesta va apare în curând în tipografia diecezană din Arad o broșură referitoare la relațiile de drept ale școlilor pop. elem. ne-susținute de stat și la competențele învățătorilor comunali și confesionali, precum și îndrumarea ministrului de culte și instrucțiune publică referitoare la aplicarea și executarea acestei legi. Fiecare ș. din îndrumare e urmat de explicările necesare astfel, încât în modul cel mai clar se explică întreaga lege și îndrumare. Cartea se estinde pe 8—10 coale de tipar și apare în timpul cel mai scurt posibil. Prețul unui exemplar 2 coroane, și se capătă numai la numita tipografie. Comandele să se facă numai decât și anume cu trimiterea banilor înainte la adresa: »Tipografia diecezană în Arad«.

Necrolog. În 11 August a încetat din viață văduva *Barbara Antonescu* născută Beck, după suferințe grele, în etate de 48 ani, în Cuvin. În mormântarea are loc astăzi Marți, în cripta familiară din cimitierul-de-jos din Arad. Odihnească în pace!

Cazul falsificatorilor de bani din Brașov. Precum ni-se comunică, cercetarea ce s'a făcut de către poliția din Brașov în afacerea falsificatorilor de bancnote de 20 cor., a scos la iveală toate momentele, cari stau în legătură cu activitatea bandei de falsificatori. Poliția a terminat cercetarea și a transpus actele la procuratură.

Cununie. Lenița Turcu și Dr. Toma Ienciu, avocat, ne fac cunoscută serbarea cununiei lor, care se va ține în ziua de Sfânta Marie 28 August st. n. a. c. la orele 4 p. m. în biserică gr. or. din Făgăraș. Făgăraș — în August 1907 — Puiu.

Nenorocire. La stabilimentul de fe-restrău Milch- & Neuhauser de pe Timișul de sus, s'a întâmplat o nenorocire. Lucra-

torul român Petru Proca, a fost lovit la gât de o bucată de fer, așa de tare, încât și-a pierdut conștiința. În starea asta a fost transportat la spitalul din Brașov. Ancheta deschisă a constatat, că nenorocirea s'a întâmplat din nebagare de seamă.

Societatea „Carmen“ în Cernăuți. Societatea corală »Carmen« din București va sosi la 16 Septembrie la Cernăuți și va petrece acolo două zile. Concertul se va da la 17 Septembrie, orele 8 seara, în teatrul orașenesc. La 18 Septembrie pleacă societatea »Carmen« sub conducerea președintelui »Armoniei« la Putna și la 19 Septembrie de aici la Suceava, unde va da de asemenea un concert.

După seceriș. Ziarului »Sieb. d. Tagbl.« i-se scrie din Agnita (Ardeal): Fluierăturile și zuriutul mașinelor de treerat ne dau să cunoaștem, că secerișul s'a terminat. Rezultatul lui este în privința cantitativă mai slab ca acela al anului trecut, dar în general este totuși satisfăcător. Cucuruzul însă promite un seceriș bogat, căci pe tot întinsul hotarului nostru el s'a dezvoltat mai bine și mai puternic și pe unele hotare vecine. Cauza e a se căuta fără îndoială și în împrejurarea, că aici lucrările câmpului, dacă vremea concede, se săvârșesc totdeauna la timp, fle lucrătorii cât de scumpi. Meseriașul nostru, care de regulă face și ceva economie, n'are timp mult de pierdut și de aceea aleargă la timp cu toate puterile disponibile pe câmp și-și termină în grabă lucrul câmpului, ca să se poată întoarce cât mai iute la lucrul meseriei sale. Această combinație a meseriei cu economia câmpului e o adevărată binecuvântare pentru poporațiunea târgușorului nostru.

Mari fraude în Rusia. Comisiunea însărcinată a face ancheta stărei de lucruri pe calea ferată siberiană a constatat de-turnări în sumă de 10 milioane de ruble.

Impozitul pe apele minerale importate din străinătate. Mai multe orașe din Ungaria au adresat ministrului Darányi un memoriu, în care cer ca pe apele minerale străine să pună un impozit mai mare decât pe cele indigene. Ministrul Darányi a respins cererea orașelor, referindu-se la o ordinațiune de a sa din 1906, în urma căreia, atât apele indigene cât și cele străine sunt supuse aceluiași impozit.

Greva telegrafistilor din America. Din New-York se anunță, că greva telegrafistilor se întinde. Duminică telegrafistii companiei »Western union company« din Minneapolis și Houston s'au pus în grevă. Comunicațiunea telegrafică între mai bine de douăsprezece centre comerciale este împiedecată. Din Chicago se comunică cu data de 10 August st. n. că până la orele 6 seara telegrafistii din 25 orașe, între care și orașul St. Louis, s'au pus în grevă.

Degradarea unui agent de poliție. Un spectacol aproape fără precedent s'a dat zilele trecute populației din New-York. În acest oraș s'a degradat în public un agent de poliție. Stephen Walsh, concediat pentru lașitate. În loc să aresteze pe un individ înarmat, care urmărea pe alți doi ca să-i omoare, agentul Stephen Walsh a fugit, iar cei doi nenorociți urmăriti au fost asasinați. Inspectorul poliției, după-ce l'a revocat, l'a dus în fața colegilor săi și a publicului. I-a zmulis nasturii tunicei și galoanele după umeri, apoi l'a gonit cu lovituri de picior. În urmă, comisarul șef a ținut polițiștilor o cuvântare, declarându-le că orice act de lașitate va suferi aceeași pedeapsă, datoria poliției fiind de-a desfășura un maximum de curaj.

Se știe oare întreabă »Revue Pédagogique« din Paris, că există la Constantinopol asămuitor cu anumite »colegii« americane, o universitate specială pentru studenți? Această universitate a conferit deja grade la 122 fete, dintre cari jumătate exercitează actualmente profesii libere. Programul e acela al universităților americane, limitat prin moravurile și obiceiurile orientului și limba engleză e cea oficială întrebuințată de profesori, dintre cari în cea mai mare parte sunt dame venite din Statele-Unite. În fine această universitate numără în momentul de față 160 de studenți, între cari sunt jumătate pensionare. Tinerile fete sunt de diferite naționalități. Grecia, Albania, Asia mică, Egiptul, Spania, România, Bulgaria și Rusia dau fiecare contingentul lor.

Convocare.

Comitetul despărțământului Cluj al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« convoacă prin aceasta, adunarea cercuală pe 18 August n. 1907 la 3 oare p. m. în comuna *Dezmir* în școala română gr. cat., la care invită pe membrii și pe toți amicii Asociațiunii.

Programa adunării va fi: 1. Discursul presidial de deschidere. 2. Citirea raportului comitetului. 3. Numirea comisiunilor: a) pentru verificarea procesului verbal, b) pentru cenzurarea raportului comitetului, c) pentru încasarea taxelor și înscrierea de membrii noi. 4. Eventuale disertațiuni populare anunțate la presidiu cu 3 zile înainte de adunare. 5. Raportul comisiunilor. 6. Alegerea delegațiilor pentru adunarea generală a Asociațiunii. 7. Alegerea directorului și a comitetului pe un nou period de 3 ani. 8. Impărțirea premiilor la expozații. 9. Eventuale propuneri. 10. Închiderea adunării prin președinte.

Din ședința comitetului despărțământului Cluj al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută la 11 August n. 1907.

Dr. Frâncu m. p. N. Căciulă m. p.
director. notar.

Teatrul popular la Paris.

La Paris se face acum prima încercare practică de întemeierea unui teatru liric popular. Până acum și de 25 de ani neîntrerupți populația săracă pariziană n'a avut decât promisiuni oficiale, proiecte generoase și inutile. Anul acesta teatrul popular va fi realizat de frații Isola, a căror fatreagă viața n'a fost decât un șirag de izbânzii.

Comuna Paris cedează acestor maieștrii, pe timp de zece ani, teatrul »Gaité« și renunță în favoarea lor la chiria anuală de 100,000 fr., ceea ce vine un milion de franci pe tot timpul concesiunii, — aceasta ca subvenție.

Înarmați cu acest ajutor material, frații Isola se însărcinează ca dela 1 Octombrie până la 1 Aprilie, să dea un minimum de 250 reprezentațiuni de operă, opera-comică, limitând prețurile locurilor de 4 lei până la 50 de bani.

În sala teatrului »Gaité« se află două mii de locuri. Și prețurile de până acum, vor fi scoborate astfel: Locurile pentru cari se plătesc 4—3.50 lei vor costa de acum înainte 50 bani, cele de 3—1.50 redus la 25 bani, iar locurile de un franc vor costa în viitor 10 bani.

Teatrul popular din Paris își va avea orchestra sa, corul său, artiști tineri, laureați ai Conservatorului, și în sfârșit artiști mari și cântărețele cele mai vestite ale teatrelor lirice moderne.

Sezonul, la drept vorbind, nu va începe decât în luna Decembrie, dar înainte de aceasta dată, frații Isola vor da o serie de reprezentațiuni excepționale cu concursul d-soarelei Delna, care va cânta în operele »Vivandiere« de Godard: Orphée de Glück și l'Attaque du Moulin, opera lui Alfred Bruneau.

E de dorit ca această încercare a teatrului popular să obțină succesul pe care îl merită, căci ea marchează o sfortare chibzuită și conștientioasă spre realizarea teatrului popular, teatru pentru toți și prin toți.

De altfel succesul teatrului popular din Paris va fi o indicațiune fericită pentru teatrele internaționale.

D—A.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 13 August. Într'un interviu acordat unui redactor al ziarului »Pester Loyd«, ministrul Apponyi a declarat, că partidul independent recunoaște că în urma unei forțe majore nu se poate realiza te-rioriul vamal independent. În ce privește raporturile între partidele coaliției, ele nu lasă nimica de dorit. Chestiunea garanțiilor constituționale este pe deplin (?) clarificată. *Lucrările pregătitoare pentru reforma electorală se află într'un stadiu înaintat.* Din partea guvernului nu se trăgănează aceste lucrări. Prezentarea proiectului reformei electorale va urma în sesiunea viitoare.

Budapesta, 13 August. Ștefan Șendrea, profesor universitar, fost

ministru de justiție, fiind adus cu trenul accelerat de București de către familia sa pentru a fi internat la un sanatoriu din Viena, s'a aruncat din tren lângă stațiunea Nagy-Maros. Trenul a fost oprit imediat și Șendrea adus la Budapesta, unde a încetat din viață eri dim. la orele 11. Pe tot drumul Ștefan Șendrea a fost păzit de membrii familiei sale cari îl însoțeau, căci îl urmărea ideea de a se sinucide. Pe la orele 10 jum. seara, el profitând de un moment în care rămăsese neobservat se aruncă din vagon. Dându-se alarma, trenul s'a oprit și personalul trenului alergă în ajutorul lui. Șendrea fu găsit în nesimțire, scaldat în sânge și prezintând o rană adâncă la cap. Medicii au constatat două grave fracturi, una la cap și alta la umere. Pe la orele 9 jum. s'au făcut pregătirile pentru a-l supune la o operație. În momentul însă când el a fost pus pe masa de operație, Șendrea a încetat din viață. Cadavrul va fi transportat la București. La orele 11 cadavrul a fost ridicat dela sanatoriu și transportat la morgă.

București, 13 August. Din Câmpina se comunică vești de tot îngrijitoare asupra sănătății bătrânului academician B. P. Hașdău. Încă de Vineri la prânz d-sa a »ăpătat un al treilea atac de paralizie și pierzându-și cunoștința, Duminică sara, starea sănătății d-sale a devenit disperată.

Bibliografie.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vând cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vândut până acum.

1) *Lasca Fiorescu, O icăndă a Moldovei din 1851 de Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtia de lux Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vândut până acum, este azi numai 2 cor. + 30 bani porto.)

2) *Poesii de Veronica Micle,* regretată noastră poetă. Conține 144 pag. În loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto).

3) *Poesii complete* de Carol Scrob. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto).

7) *»Vrei să te iubesc bărbatu?«* Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și forte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 20 b. (+ 5 b. porto).

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de institutori din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de M. C. Suțu, o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din București. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) *Poesii* de F. M. Stoenscu. Este o șarte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Monologuri în versuri seria a 2-adupă Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour și L. Ralisbonne, de Nicolae Țincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branice

Un mijloc de apărare contra boalelor de copii, afară de curățenie, este o hrană simplă și regulată. O mamă înțeleaptă va alege un mijloc de alimentare natural, care nu este compus din părți chimice variabile. Cel mai bun mijloc pentru hrana copiilor este *Făina* lui Nestle, compusă din pismeți cu lapte curat din Alpi, fin măcinată și cu zahar, care apără în contra boalelor de intestine și stomac.

La tipografia și librăria A. Mureșianu

se află de vânzare următoarele:

Cărți literare apărute din ediția „Minerva, București.

- N. Petra-Petrescu. *Ilie Marin*, istorică pentru tinerime, localizată după nemțesce. 193 pag. Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop. „*Domnița Viorica*” roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
- M. Salodeanu. „*Floarea Oflită*”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
- Ștefan Iosif. „*Credințe*.” Poesii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar. „*Bătrânii*”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bourceanul. „*Povestiri din copilărie*”. Prețul à cor. 1.50
- M. Eminescu. *Poesii postume*, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
- N. N. Beldiceanu. „*Chipuri dela Mahala*” Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
- Ion Manolache-Holda. *Fețe, portrete schițe și nuvele*, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- II. Chendi. „*Fragmente*”. Un sir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „*Preludii*” și „*Foiletone*” scrise. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 August n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	109 50
Renta de corone ung. 4%	91.45
Impr. căi. ter. ung. în aur 3 1/2%	81.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	91.—
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	185.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de hârtie austr. 4 1/10	95 80
Renta de argint austr. 4 1/10	95 80
Renta de aur austr. 4%	114 35
Renta de corone austr. 4%	95.90
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	86.10
Losuri din 1860	146.75
Acții de-ale Băncii ung. de credit 1792 —	
Acții de-ale Băncii austr. de credit 737.50	
Acții de-ale Băncii austro-ung.	657.50
Napoleondori.	19.14 1/2
Mărci imperiale germane	117.40
London vista	240 37 1/2
Paris vista.	95.52 1/2
Note italiene.	95 60

Cursul pieței Brașov

Din 13 August n. 1907.

Bancnote rom. Cmp. 18.96	Vënd.	19 —
Argint român „ 18.80	„	18.84
Lire turcesc „ 21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5% 100.—	„	101
Ruble Rusesci „ 2.63	„	2.78
Napoleondori. „ 18.94	„	19 —
Galbeni „ 11.20	„	11.46
Mărci germane „ 117.20	„	117 30

„RACOTANA“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni în Șeica-mare (Nagy-Selyk). Nagy Kükülö m.

Filiale: Mediaș și Elisabetopole.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 5% până la 500 coroane, pentru depuneri stabilite dela 500 coroane în sus cu abdicere de 30 zile 5 1/2%. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 3000 coroane — să pot ridica și — după starea cassei — să plătesc fără abdicere.

Depuneri și ridicări să pot face pe cale postală și să expediază franco.

Tot asemenea acordează credite cambiale, personale, hipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

2-3 Direcțiunea.

*****

Avem onoarea a face cunoscut că, cu începere dela 1 Septembrie a. c. vom deschide

O grădină de copii

în locuință spre stradă, din Strada Neagră Nr. 12. — Tot acolo se va începe atunci și Școala de împletituri pentru fete.

Inscrieri se primesc în Strada Castelului Nr. 122.

Ne rugăm de a ne sprijini:

Bertha Folberth și Anna Sterns.

[2962,1-3].

*****

Jodella

(Untură de pește a lui Lahusen).

Cea mai bună, cu efect și plăcută Untură de pește.

Are efect de a produce sânge, a renoua sucurile, excită pofta de mâncare, întărește corpul în timp scurt. De recomandat cu deosebire copiilor anemici, debili, rachitiți (boala englezească) scrofuloși, rămași cu învățământul îndărăpt. Prețul Cor. 3.50 și 7 cor. — Cura să poate începe ori și când, fiind untura proaspătă.

Singurul fabricant

Pharmacistul **Wilh. Lahusen, Bremen.**

Existând imitații să se observe numele „Jodella”. Alte preparate ca neveritabile să se respingă. Depozite în toate farmaciile din Brașov, Blumena etc.

*****

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vânzătorii de cărți prin orașe și târguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprindând rugăciuni de dimineața și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirii, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acosta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acosta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „*Lauda lui Dumnezeu*” s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură trainică neagră și aurită cu séu fără chip sfânt	Cor. b.	— 90	Imit. de fildes cu catifea și închietore	Cor. b.	2.65
Imit. de fildes în alb séu negru		1.60	„ „ „ cu catifea și podobă mai mare		3.10
„ „ „ cu închietore		1.80			
„ „ „ cu cadriu argintat		2.10			
„ „ „ cu închietore		2.10			

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „*Cartei de rugăciune*” întocmită de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindând asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză neagră	cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxosă	cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare	cor. 1.40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vânzătorii.

Droguerie medicinală

a lui

C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstadt).

Magazinul cel mai bogat și bine asortat în Brașov:

Crema Moligén

este unica și cea mai ideală

Alifie pentru piele

a timpului prezent. Produce în puține oare Teint (pielea feței) delicat, mlădios și fresc. Indispensabilă la pielea aspră a mânilor și a feței, pistrui etc. etc.

Absolut nevătămătoare deoarece nu conține substanțe metalice.

O recerință a frumuseții este Teintul frumos.

Damele îl pot conserva prin folosirea a miraculoasei

MARGIT-CREMA

a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÈME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp, face pielea moale ca catifeaua, în 10-20 zile. Dispare cu desăvârșire pistrui, petele de ficat și orice necurătenie a feței.

O particularitate avantajoasă a Crèmei este că nu face pielea lucie ca alte crème, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantaj principal că nu conține argint viu sau plumb.

Prețul unui borcan mare 2 cor., borcan mic 1 cor. Margit Pasta de dinți 1 cor. Apă de obraz 1 cor.

Se capătă în toate farmaciile și droguerii.

Producător: **CLEMENS v. FÖLDES**, farmacist în Arad.

Comandă de 6 cor. să trimit franco.

A se feri de imitații!

A se feri de falsificări!

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putea executa ori-ce comandă cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI CULORI.

CĂRȚI DE ȘTIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN CULORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndărăpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Gazeta „Transilvaniei” cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf.